

Hrušecký zpravodaj

Prosinec 2013

Zasedání zastupitelstva obce

Dne **7. 10. 2013** proběhlo 37. zasedání zastupitelstva obce.

Na programu byly tyto body:

1. Schválení smlouvy o dílo mezi obcí Hrušky a mezi firmou pana Pavlíčka z Praze. Smlouva se týká realizace chodníku ke školce dle zpracované projektové dokumentace Atelier DPK, s.r.o. Brno.
2. Schválení smlouvy o dílo mezi obcí Hrušky a firmou F. R: Z. agency s.r.o. Brno. Smlouva se týká vydání knihy o obci Hrušky.
3. Schválení rozpočtového opatření č. 8.
4. ZO odsouhlasilo výměnu větrací jednotky v Obecní hospodě. Práce provede firma HEPRO, spol. s.r.o. Brno.

Dne **4. 11. 2013** proběhlo 38. zasedání zastupitelstva obce

Na programu byly tyto body:

1. Příprava rozpočtu obce Hrušky pro rok 2014
2. Schválení dotace z JmK. Jedná se o neinvestiční finanční podporu z rozpočtu JmK na výzbroj a výstroj pro výjezdni jednotku hasičů ve výši 25 tis. Kč.
3. Schválení kupní smlouvy na pozemky mezi obcí Hrušky jako kupujícím a paní A. Lázníčkovou a J. Černákovou jako prodávajícím.
4. Schválení podání žádosti na obnovu zeleně v obci z OPŽP. Jedná se o obnovu zeleně v lokalitě Pod lipami, Za sěpkou a ve školní zahradě.
5. Schválení smlouvy o poskytnutí finanční podpory z Operačního fondu životního prostředí (OPŽP) na biokompostéry.
6. Schválení úpravy Tržního řádu obce Hrušky, dle připomínek JmK s účinností od 1. 12. 2013.
7. Příprava inventarizace majetku obce Hrušky.
8. Schválení smlouvy o umístění a provozování kontejnerů mezi firmou Wtorpol a obcí Hrušky. Jedná se o kontejner na sběr použitých textilií, hraček a bot.
9. Schválení darovací smlouvy na pozemky mezi obcí Hrušky jako obdarovaným a paní V. Kolbovou jako dárcem.
10. Schválení výkupu pozemků v katastru obce Hrušky. Za ornou půdu 20Kč za m², ostatní plochy dle ceníku BPEJ.

Dne **2. 12. 2013** proběhlo 39. zasedání zastupitelstva obce
Na programu byly tyto body:

1. Schválení příspěvku na provoz školky v měsíci červenci 2013 ve výši 15 000 Kč.
2. Vydání změny č. 1 územního plánu obce Hrušky.
Jedná se o rozšíření lokality pro bytovou výstavbu na Záhumenici.
3. Studie Pod lipami.
V tomto bodě se projednávaly připomínky a dotazy obyvatel k zamyšlené rekonstrukci návsi.
4. Rozpočtové opatření č. 10
5. Příspěvek ŽLaP na studii cyklostezky z Újezdu u Brna do Hodějic.
Celková cena projektu byla 112 000 Kč. Tento projekt byl z 50% financován z mikroregionu Ždánického lesa Politaví a zbývající část byla rozdělena mezi dotčené obce. Pro nás to bylo 11 284 Kč.
6. Obecní rybníky.
Zastupitelé schválili neprodlužovat smlouvu o pronájmu rybníků.
Rybníky bude od roku 2015 provozovat obec.
7. Nákup nových židlí do sálu Obecní hospody.
Do sálu Obecní hospody by mělo být dodáno 100ks židlí firmy TON, které budou stohovatelné, aby byly lépe skladovatelné. Termín dodání by měl být začátkem února 2014.
8. Schválení směrnic
Zastupitelé schválili směrnici na provozování motorových vozidel a směrnici na schvalování účetních závěrek zřízených příspěvkových organizací obcí Hrušky.
9. Kupní smlouvu na pozemek.
Pod tímto bodem ZO schválilo koupi pozemků od rodiny Tyrajových.
10. Rekultivace skládky zeminy.
Jedná se o skládku zeminy za statkem na Šaratice.
11. Malotraktor
Projednával se nákup techniky pro obec. Vytvořila se specifikace pro zadání výběrového řízení.

Další informace z Obecního úřadu.

- Od února se bude možné přihlásit k odběrům obědů ze školní kuchyně. Cena obědu se bude pohybovat kolem 70 Kč. Přihlášky bude možné vyřídít přímo v kuchyni.
- ZO odsouhlasilo cenu pro výkup pozemků pro obec na 20 Kč/m² (cena za hektar 200 000 Kč). Kdo bude mít zájem odprodat svoje pozemky obci má příležitost.
- Chtěl bych poděkovat všem, kteří nám pomáhali v tomto roce něco pro obec udělat. Ať už to bylo zajištění kulturních akcí, nebo zvelebení přírody, a nebo nějakým jiným způsobem obec například reprezentovali.
- Za všechny zastupitele obce bych Vám chtěl popřát všechno nejlepší hodně štěstí, zdraví a spokojenosti do nového roku 2014.

Za ZO starosta obce Jan Kauf

Divadelní představení „Úžasná svatba“

20. října k nám zavítalo divadlo Stodola z Jiřkovic spolupracující s divadlem Amadis z Brna a shlédli jsme hru „Úžasná svatba“. Autorem této úspěšné komedie (Perfect wedding) je Robin Hawdon a důkazem její úspěšnosti je mnoho internetových odkazů a fotografií z celého světa.

Publikum si užívalo trable ženicha Billa (Ondřej Buchta), který se v den svatby probudí v posteli ve svatebním apartmá se zcela neznámou dívkou Judy (Blanka Plotěná). Protože jeho nastávající

Rachel (Eva Židlíková) měla dorazit během několika minut, začal vymýšlet plán, jak vše zakamuflovat a na poslední chvíli svou svatbu zachránit. Nápomocen v jeho intrikách mu byl přítel a svědek Tom (Josef Širhal). Do celé situace byla vtažena i pokojská Julie (Klára Havránková). Jak už to v podobných fraškách bývá, celá situace se řádně zamotávala až matka nevěsty Dafné (Jana Štěpánová) celý propletenec dovršila. Naštěstí otec nevěsty řádil jen v hotelové hale.

Herci do hry dali skutečně vše, neboť při jejich energických a akčních scénách tekla krev umělá i skutečná. Vše ovšem do hry zapadalo včetně improvizace herců při nečekaných situacích.

Spokojené publikum poděkovalo hercům potleskem a svou hojnou účastí v počtu cca 80 diváků. Nutno ještě doplnit jméno režisérů (Radim Blaško, Jana Štěpánová), producenta (Josef Širhal) a tvůrce překladu z anglického originálu (Martin Fahrner). Příští rok opět pozveme herce k nám do Hrušek. Budeme se těšit.

za Kulturní výbor při OÚ **Lukáš Kropáček**

Podzimní jarmark

V letošním roce jsme pro Vás připravili podzimní jarmark, který se konal dne 23. listopadu. Zájem o tuto akci nás mile překvapil, přišla zhruba stovka návštěvníků. Ti si mohli zakoupit výrobky dětí z mateřské školy či keramického kroužku. Dále si mohli vybrat z adventních dekorací, pletených šál, háčkových výrobků, šperků z korálek či originálních tašek. Pro návštěvníky byly připraveny stánky, které

nabízely kozí sýry, bylinné aperitivní víno, perníčky a lízátka z belgické čokolády. Zatímco dospělí nakupovali, děti si našly zábavu v dětském koutku.

Ráda bych tímto poděkovala všem návštěvníkům, kteří nám přispěli finanční částkou za dobrovolné vstupné. Velké poděkování patří také našim místním seniorům! Díky nim se podařilo pro děti vybrat další finanční obnos. Veškerý výtěžek z jarmarku půjde na nákup keramické pece, na niž se nám nepodařilo získat dotaci z Jihomoravského kraje. Poděkování patří také všem těm, kteří se zapojili do příprav a organizace celého jarmarku.

Na jaře se můžete těšit na jarní prodejní výstavu.

Za Rodinné centrum pro Radost děkuje
Ivana Procházková

INZERCE:

Kadeřnictví Lucie Štefanová

dámské, pánské, dětské

- + ošetření vlasů brazilským keratinem
- + společenské a svatební účesy
- + po domluvě možno i dojetí domů

Kontakt:

Obecní úřad

Hrušky 166

Tel.: 776 562 702

Email: luckakadernice@seznam.cz

Provozní doba: Dle objednávký

Setkání seniorů

V sobotu 23. listopadu, jakmile skončil jarmark, proběhl rychlý úklid a příprava na posezení pro naše seniory. Tentokrát pro ně obecní úřad, za pomoci místních rybářů, přichystal odpolední program s charizmatickým hercem brněnského Městského divadla Zdeňkem Junákem. Obecenstvo pobavil svými historkami z mládí i z herecké kariéry. Nejvíce však posluchače zaujaly historky coby poručíka Ambrože z natáčení Četnických humoresek - a tak jsme si například vyslechli situaci, jak kolegové rekvizitáři při natáčení přenášeli v plastových kelímcích benzín z motorky do auta, načež se vše vyřešilo odtážením auta lanem. Své historky doplňoval písničkami, které atmosféru skvěle dotvářely.

Když je dobrá zábava, čas utíká rychleji, a tak se zdálo, že s naším hostem utekl až příliš rychle. A protože ho v Brně čekalo další představení, musel se s Hruškami rozloučit. Naštěstí ho vystřídal cimbálový soubor Tkadlečnick z Rousínova. Cimbálovka se postarala o dobrou muziku k poslechu. Mnoho posluchačů se k muzice přidalo a ze srdce si s kapelou zazpívalo.

Děkujeme všem dobrovolníkům, kteří se podíleli na přípravě sálu s pohoštěním a pomohli tak k dobré náladě našich duchem mladých Hrušáků a Hrušaček.

Můžeme si jen přát, abychom se příští rok všichni znovu sešli a užili si společně takto příjemně strávené odpoledne.

za Kulturní výbor při OÚ **Lukáš Kropáček**

Vánoční strom 2013

Člověk ani neví jak, rok utekl jako voda a Vánoce jsou opět za dveřmi. Nastala doba adventu, doba příprav na Vánoce, doba radosti i zamyšlení. Stalo se už zvykem nejen ve velkých městech, ale i na vesnicích, že se v tuto dobu lidé schází, rozsvěcují svůj vánoční strom a vítají advent. Tak je tomu již několik let i u nás, v Hruškách, kdy navíc tuto událost spojujeme s Mikulášskou nadílkou pro děti. Děti se tak mohou s Mikulášem, andělem a čertem uvítat dvakrát, poprvé v předstihu u obecního vánočního stromu a podruhé pak v teple svých domovů v podvečer 5. prosince.

Letošní první adventní neděli jsme se tedy opět sešli v hojném počtu před naší krásnou kaplí, před krásným vánočním stromem a slavnostně vpustili vánoční čas mezi nás. Tak, jako Vánoce jsou plné tradic, nic se na nich nemění, a proto se na ně těšíme, tak i naše setkání u vánočního stromu mívá tradiční podobu. Se svým programem vystoupí děti z místní školy a školky, vyslechneme si vánoční a adventní písně, rozsvítíme strom, oživíme si vánoční zvyky a přivítáme Mikuláše s nadílkou.

Letošní program našich dětí byl obzvláště vydařený a milý. Se svými paními učitelkami a s rodiči si mateřátka připravila „Mikulášskou pohádku“ a školáci pásmo písniček. Všem se to moc povedlo a podle Vašich ohlasů se to Vám, divákům, líbilo. Chtěla bych na tomto místě všem dětem, paním učitelkám a rodičům moc a moc poděkovat. Předvánoční atmosféru během programu příjemně navodily zpěvačky Zpěvného tria z Brna.

K našemu tradičnímu setkání patří čertovská klobása, teplý čaj nebo svařáček - letos i novinka - teplý punč a samozřejmě voňavé perníčky. Ty nám napekly děti ve výtvarném kroužku a nazdobily je maminky z mateřského centra. Byly vynikající a moc za ně děkujeme. Další tradicí jsou u nás oživené vánoční zvyky - mohli jsme opět vyzkoušet odlít olovo, nazdobit si vlastní perníček, rozkrojit jablko do hvězdičky nebo pouštět svítilci lodičku. A také si ozdobit vánoční strom svou vlastní ozdobou nebo si zazvonit na naší zvonice a něco si přát. Věřím, že každý si v připraveném programu našel své místo, něco, co se mu líbilo a co ho zaujalo. A děti byly určitě spokojené s Mikulášskou nadílkou. Rozdalo se opět více než stovka sladkých balíčků. Počasí nám letos přálo, tak co si přát více. Samozřejmě krásný zbytek adventu a krásné Vánoce.

Na závěr bych ráda jménem organizátorů poděkovat všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na přípravě tohoto setkání nebo přispěli finančně. Děkujeme obecnímu úřadu, kulturnímu výboru, dětem a jejich paním učitelkám, zpěvačkám, rodičům, sportovcům, místnímu obchodu, mistru zvukaři, Mikulášovi a jeho družině ..., prostě Vám všem, kteří pomáháte pravidelně a bez kterých by to nešlo. Velké DÍKY. A samozřejmě velký dík patří i Vám všem, kteří jste přišli a kteří jste přispěli svým příspěvkem v našich kasičkách. Vaše hojná účast nás těší, je pro nás motivací do dalších aktivit. Tímto Vás tedy zveme i na další, v letošním roce poslední kulturní akci, a tou je také již tradiční „Živý Betlém“ v neděli 22. prosince.

Všem Vám přeji příjemně prožité Vánoce a úspěšný a pohodový nadcházející rok 2014.

Za organizátory **Svatava Horácková**

Adventní koncert

Druhou adventní neděli do naší kaple zavítal komorní soubor **MUSICA ANIMAE**, který připravil letošní adventní koncert. Čtyři profesionální hudebníci hráli a zpívali známé i méně známé skladby autorů od baroka až po současnost. Všichni posluchači, kteří našli hodinu volného času, odcházeli naplnění povznášejícími dojmy z krásné hudby. Velmi mě těší, že na koncerty do kaple chodí nemálo hrušeckých občanů, kteří tento druh kulturního prožitku rádi přijímají, a tím také podporují činnost o.s. Správa kaple v Hruškách.

Helena Hrabáková

Betlémské světlo

Od roku 2006 vždy na Štědrý den je možné si přijít do kaple Panny Marie Sněžné pro Betlémské světlo. Oheň zapálený v Betlémě na místě narození Pána Ježíše je symbolem míru, vzájemného smíření a přátelství. Každý, kdo si světlo přinese domů a těší se z něho, se může počítat do velké rodiny lidí, kteří si přejí prožít Vánoce v pokoji a lásce; a nejen Vánoce, ale i všední dny, které následují s různými těžkostmi a překážkami. Přijďte si do kaple **na Štědrý den od 10 do 12 hodin.**

Helena Hrabáková

Tříkrálová sbírka

Je pravda, že tradice se mají dodržovat, tím spíš pěkné a záslužné tradice. Svátek Tří králů 6. ledna se stal symbolem lidí dobré vůle, kteří mají otevřené srdce pro ty, kdo mají nedostatek. Také rok 2014 zahájíme tříkrálovou sbírkou, při níž u vašich dveří zazvoní skupinky tří králů, které vaše dary přidají k celorepublikové sbírce – tu organizuje Česká katolická charita. Jistě i hrušecká sbírka 2014 přinese nemalý obnos (jak už je u nás krásným zvykem). Všem dárcům velké díky!

Helena Hrabáková

**Všem spoluobčanům přejeme pokojné Vánoce
a radostný rok 2014!**

Správa kaple v Hruškách, o.s.

Memoriál Matěje Štefana v Hruškách již počtvrté

Místní hasiči uspořádali v letošním roce již IV. ročník Memoriálu Matěje Štefana, který proběhl v sobotu 5. října 2013. Tato specifická soutěž je zcela odlišná od požárního sportu, který pořádají jiné hasičské sbory. Nesoutěží v ní kolektivy, ale jednotlivci. Jde o modifikaci disciplín TFA (zkratka pochází z anglického názvu Toughest Firefighter Alive) a jednotlivé disciplíny simulují činnost při zásahu. Cílem je prověření fyzické zdatnosti, zručnosti, odvahy a zejména všestrannosti hasičů, kteří soutěží ve výstroji běžně užívané při zásahu (zásahový oblek, obuv, rukavice, přilba, hasičský opasek a dýchací přístroj).

V letošním roce byla pro závodníky připravena trať v délce 150 m. Na ní bylo připraveno celkem osm překážek a disciplín (napojení hadice B na PPS 12 a na rozdělovač, přenášení hadic v koších, překonání bariéry, odtažení figuríny, vystoupení na lešení a vytažení plného kanystru, disciplína hammer box, průlez automobilem a překlopení velké pneu. Trať absolvovali všichni závodníci a nikdo nebyl zraněn.

Akce se setkala s velmi příznivým ohlasem. Pozitivně ji hodnotili nejen návštěvníci a příznivci dobrovolných hasičů, ale zejména sami závodníci, kterých se zúčastnil rekordní počet. Do Hrušek přijelo soutěžit celkem 51 jednotlivců z 21 hasičských sborů. K pravidelným účastníkům patří sbory: Křenovice, Obřany, Šarátice, Špindlerům Mlýn, Oslavany, Mělčany, Slatina, Stanovnice, Slavkov. Nově přijeli zástupci těchto sborů: Kuřim, Vladislav, Lipník nad Bečvou, Olešnice, Velatice, Zastávka, Pozořice, Želešice, Kobeřice, Moutnice, Veverská Bitýška. Z Turzovky přijel i jeden slovenský hasič, čímž se závod stal mezinárodním. Nechyběla účast zástupců místního sboru. Byli to Martin a David Mixovi a Jan Kauf. Všichni naši reprezentanti se umístili na pěkných místech, Jan Kauf si dokonce odnesl pohár za 3. místo v kategorii „Muži nad 30 let“. Nově byla vytvořena kategorie „Ženy“, ve které se utkaly celkem tři závodnice.

Akce bezesporu přispěla k posílení zdravého soutěžení mezi hasiči, k pocitu sounáležitosti a zejména k propagaci jejich náročné a často málo oceněné práce. Pohodu a dobrou atmosféru závodu doplňovalo velmi pěkné říjnové počasí.

Lenka Štěpánková

I mladí hasiči soutěží

V letošním roce se podařilo obnovit činnost oddílu mladých hasičů, kterých je více než 20. Také oni se zapojují do soutěží pořádaných v rámci okresu nebo Moravské hasičské jednoty.

V sobotu 12. října 2013 uspořádal Hasičský sbor Nítkovice branný hasičský závod pro děti a mládež. Za Hrušky se zúčastnila 4 družstva a v závěru si trať a úkoly vyzkoušelo i jedno družstvo dospělých - vedoucích.

Výsledky:

- přípravka 3. místo
- mladší žáci 9. místo
- starší žáci (I.) 9. místo
- starší žáci (II.) 10. místo
- vedoucí 1. místo.

Na trase družstva plnila různé úkoly (šlo např. o otázky ze zdravotvědy, z požární oblasti, střelbu ze vzduchovky, hod granátem, průchod bludištěm, uzlování, zatlokání hřebíků apod.). Přípravka měla trať dlouhou 1 km, ostatní 4 km. Počasí sice soutěžícím přálo, ale terén byl velmi blátivý po nočním dešti. Všichni trať absolvovali bez úrazů, do cíle si však přinesli spoustu bláta na obuvi a oblečení.

V sobotu 7. prosince 2013 uspořádalo Prezidium MHJ netradiční soutěž mladých hasičů-jednotlivců s názvem Soptík 2013. Do Zastávky přijelo změřit své síly celkem 11 mladých hasičů z Hrušek. Každý ze soutěžících obdržel Kontrolní list, do něhož rozhodčí na každém stanovišti zapisovali dosažené výsledky. Jednotlivé disciplíny: test z požární ochrany, grafické značky, rozvinutí hadice na cíl, topografie, test ze zdravotvědy, uzlová štafeta, test z pravidel silničního provozu, člunkový běh, test z ochrany životního prostředí, morseova abeceda a šplh na laně. Soutěžit přijelo celkem 238 dětí z různých hasičských sborů.

Umístění:

1. místo v kategorii Přípravka - Nikola Bubeníčková
4. místo v kategorii Přípravka - Monika Myšková
4. místo v kategorii Starší žáci - Sára Kaufová
5. místo v kategorii Starší žáci - Tereza Košuličová

Na dalších pěkných místech se umístili i mladší žáci: Filip Kobzinek, Kristýna Palečková, Michal Myško, Lenka Müllerová, Jeanette Trnková, Nikola Kaufová a Nikola Blatná.

Všichni soutěžící obdrželi diplom a mohli si podle svého vlastního výběru odnést jednu z připravených cen.

Lenka Štěpánková

Myslivost

Mysliverké Vánoce, ať jsou plné sněhobílých vloček, nebo jak se říká, na dešti a blátě, jsou rozzářené podivnou nostalgii sdílenou jen těmi, kteří jsou společnými služebníky a členy družiny svatého Huberta. Mají neopakovatelné kouzlo, v němž se mísí důstojnost tradic s prozaickou každodenní realitou. Ve chvíli, kdy jiní míchají bramborový salát, aby se správně proležel ke štědrovečerní tabuli. Přichází člověk s batohem na zádech, zachumlaný v zelené kamizole k mysliverkým zařízením. Nastává totiž nejkrásnější okamžik v roce, pocta a nezištná pomoc zvěři. Každá krajina totiž vyhlíží pod sněhem poněkud zjednodušeně.

Ale bažantům, zajícům, srnčímu a jiným tvorům to tak rozhodně nepřipadá. Nekonečné lány a jindy bezpečné křoviny jsou nyní záluďné příkrovem ledu a sněhu. Přichází hlad, poranění, bolest a někdy i smrt. Společně s dalšími vločkami sypanými se z nebe je boj o přežití úpěnlivější.

Na období nouze se mysliverké sdružení Podhejdí pečlivě připravilo. Na jaře byla oseta naše políčka, z nichž se sklídilo 15 q sena, 20 q zrnin a 18 q řepy. V měsících září- říjen jsme rozvezli po honitbě 47 q krmné řepy, kterou věnovala a.s. Rostěnice oplátkou za práce při trávení hraboše polního. Toto se provádí ručně do nor, aby návnada nepřišla do kontaktu se zvěří.

Celkem máme připraveno:

- 15 q sena
- 20 q zrnin
- 18 q řepy
- 30 q pšenice od a.s. Rostěnice
- 150 kg soli a minerálů

Vybudováno je 10 ks nových mysliverkých zařízení. Odpracováno 497 hodin. Za pomoc děkujeme rybářům a sportovcům a přeje všem našim spoluobčanům krásné svátky vánoční a hodně zdraví v novém roce.

M. s. Podhejdí
H. s. Hrušky

Jubilanti ve 4. čtvrtletí 2013

Cenek Jan	65 let	Boleslavová Jiřina	82 let
Novotná Marie	70 let	Kousalová Emilie	83 let
Holub Miloš	70 let	Hégrová Libuše	83 let
Maršálová Valerie	70 let	Trbolová Stanislava	84 let
Dofková Marie	75 let	Krejčířová Bohumila	87 let
Partiková Anna	80 let	Petrůjová Drahomila	89 let
Partika Jan	80 let	Hanáková Marie	91 let
Dúbravka Vincent	80 let		

**Jubilantům přeje vše nejlepší, radost ze života
a především pevné zdraví**

Výročí 720 let obce Hrušky

*Obecní úřad Hrušky si vás dovoluje pozvat na sjezd rodáků
u příležitosti výročí 720 let založení obce Hrušky*

17. května 2014

Budou požehnány a pověšeny nové zvony do kaple Panny Marie Sněžné.

Bude představena publikace o historii a současnosti Hrušek.

Pro veřejnost budou otevřeny obecní úřad, základní a mateřská škola.

*Místní spolky sportovní, hasičský, myslivecký, rybářský a včelařský představí
svou činnost v toku času.*

Připravovaný program:

- 9:30 - 10:00 *Průvod se zvony od obecního úřadu ke kapli
položení věnců u pomníků padlých hrdinů*
- 10:00 - 10:30 *Přivítání rodáků a hostů u kaple*
- 10:30 - 11:30 *Bohoslužba a žehnání zvonů*
- 10:30 - 17:00 *Výstavy místních spolků*
- 11:30 - 17:00 *Občerstvení*
- 14:30 - 16:00 *Koncert dechové hudby Tůfaranka pod Lipami*

Jste srdečně zváni!

Vanilka

Další rok je za námi a v jeho konci na nás dýchá vánoční čas. Několikrát jsme předvánoční povídání věnovali přípravě dobrot, které k tomuto období patří. Když jsme loni vše zapíjeli čajem, myslela jsem, že tím bude vánoční miniseriál zakončen. Ale moje bývalá profese mi vnukla další námět. K vůni nejen vánočního cukroví patří přece i vůně vanilky. A jí bych věnovala dnešní příspěvek.

Vanilka se botanicky nazývá Vanilovník plocholistý. Tato teplomilná orchidej pochází z vlhkých deštných pralesů střední Ameriky, roste také v Jižní Americe, Africe a Malajsii. Jako řídce olistěná bylinná liána šplhá mnohdy do výšky 15 metrů, kde nachází světlo, bez něhož by nevykvetla. Hroznovité květenství mívá až dvanáct vonících velmi krátce kvetoucích květů bílé, žluté až zlaté či zelené barvy, které se ráno rozevírají a ve druhé polovině dne již uvadají. Po opylení se z každého květu vyvine jedna tobolka (nesprávně

se užívá slova lusk). Toto aromatické koření znali již původní obyvatelé jihovýchodního Mexika Toltékové a Aztékové. Používali ho při výrobě nápojů z kakaových bobů a přípravě placek, ale i jako léčivý prostředek, především k povzbuzení srdeční činnosti a vzpružení organismu. Později v Evropě byla vanilka prostředkem proti horečce či afrodiziakem. Dnes se jí v medicíně již nepoužívá, výjimku snad tvoří někteří přírodní léčitelé.

Své nejširší použití nachází v potravinářském průmyslu. Je nedílnou součástí sladkých jídel, moučnicků, cukroví, zmrzlin, čokolád, pudinků, ale také řady nealkoholických i alkoholických nápojů. Hlavními průmyslovými odběrateli vanilky jsou firmy Pepsi-Cola a Coca-Cola. Extrakt z ní je používán i při výrobě voňavek a parfémů.

Do češtiny se pojmenování vanilka dostalo přes francouzštinu a němčinu.

Jako koření byla vanilka do Evropy poprvé dovezena v první polovině 16. století a stala se velmi žádaným zbožím. Až do poloviny 19. století bylo výhradním producentem tohoto tovaru Mexiko, protože jediné zde měla vanilka přirozené opylovače, včely rodu *Melipona*, žijícími pouze v této oblasti, a některé druhy kolibříků. V současnosti je největším vývozcem vanilky Madagaskar, který se na světovém obchodu podílí cca 50%. Na zemi původu – Mexiku – zůstává už jen 10% vývozu. Světová produkce vanilkových lusků se odhaduje na 1 500 tun ročně. Sušená vanilka se distribuuje v kovových nebo skleněných hermeticky uzavřených nádobách, aby neztrácela aroma.

Příprava vanilky jako koření není jednoduchá. Teprve objev umělého opylování v roce 1841, umožnil pěstovat vanilku na plantážích i mimo její domovinu. Zemědělství této plodiny se dařilo v koloniích francouzských, britských, holandských i v západní části rovníkové Afriky. Liánovitě rostliny, které v přírodě dorůstají několik desítek metrů, jsou na plantážích zakracovány na výšku 1,5 až 2 metrů, aby byly dostupné dělníkům. Ti musejí rostliny neustále kontrolovat, neboť kvetou necelých 24 hodin. V této době je nutné provést jejich umělé opylení. Zkušený pracovník obslouží za den 1 000 až 1 500 květů.

Po opylení květu dozrává semeník v plod asi za tři čtvrtě roku. Ale tobolek se trhají ještě nedozrálé, přibližně 6 až 7 měsíců po odkvětu, kdy zežloutnou. Plně dozrálé tobolek totiž pukají, aromatický tmavohnědý obsah se semeny vytéká a plod tak ztrácí většinu aroma.

Rostliny se dožívají 12 i více let. Začínají plodit ve třetím roce, i když optimální pro sklizeň jsou plody rostliny pěti až osmileté. Jedna rostlina dá za rok kolem půl stovky plodů.

Celý proces pěstování a zpracování vanilky je velmi náročný na lidskou práci, proto je přírodní vanilka velmi drahá. Její cena však silně kolísá, v závislosti zejména na úrodě, která bývá ovlivňována přírodními pohromami, především tropickými bouřemi (tajfuny a hurikány).

Nejdůležitější obsahovou látkou vanilky je aromatický fenolický aldehyd vanilin, který je nositelem příjemné vůně a sladké chuti tohoto koření. Vzhledem k vysoké ceně přírodního koření je vyráběn jako náhrada také synteticky. V Československu byl v polovině 20. století vyvinut a patentován jako vhodnější náhražka jeho derivát etylvanilin.

Jako okrasnou rostlinu lze vanilku pěstovat i v našich podmínkách. Protože patří mezi teplomilné orchideje, vyžaduje dostatek rozptýleného světla a teplé, velmi vlhké podmínky, je možné ji pěstovat spíše ve velkých sklenících. Tam vykvetá a bude trvale plodit až však dosáhne velikosti nejméně deseti metrů. V domácích podmínkách bude okrasná pouze listem, ale kvetení se nedočkáme.

Autocentrum K.E.I. radí ...

Jak zkontrolovat vůz před koupí a jak uzavřít kupní smlouvu?

6. Co prozradí úvodní vizuální kontrola vozu?

Kontrola vozu prozradí mnohé, od oděrek na karoserii až po závažnější problémy. Důležité je obhlédnout interiér, který Vám řekne, jak se k vozu předchozí majitel choval. Ohmataný volant, příliš ošlapané pedály prozradí, jak moc byl vůz používán a zda tachometr nebyl přetočený.

7. Co kontrolovat na karoserii?

Pečlivě sledujte místa, která často podléhají korozi - prahy, blatníky, pásy dveří... Užijte přitom trochu síly, protože někdy jsou inkriminovaná místa opravená nepříliš pečlivě. Zbystřete, pokud jsou často korodující části překryté čerstvým nátěrem nebo plastovými lemy.

8. Podvozek - má cenu ho prozkoumat?

Samozřejmě! Nejlepší je vůz zvednout a podvozek pořádně zkontrolovat. Důraz kladte na korozi podlahy a na výfuk, který často reziví. Rovněž na větší olejové netěsnosti, nerovnoměrně sjeté pneumatiky a vady náprav.

9. Na co dávat důraz při zkušební jízdě?

Předváděcí jízda by měla být samozřejmostí. Sledujte při ní, zda vůz drží stopu, jak se chová v prudkých zatáčkách, zda brzdí souměrně a jaký má motor zvuk. Při jízdě se nebojte víc sešlápnout plyn.

10. Je třeba uzavřít kupní smlouvu?

Jen řádně sepsaná kupní smlouva je zárukou, že se v případě potíží domůžete svých práv. Vůz v ní musí být přesně specifikován (identifikátory, najeté kilometry, stáří apod.). Mělo by v ní být uvedeno, že na voze nejsou práva dalších osob. Další náležitosti dobré smlouvy: počet klíčů předávaných k vozu, podrobnosti o STK a emisích apod. V optimálním případě by měl být součástí smlouvy také zápis o technickém stavu vozidla, ve kterém jsou uvedené veškeré závady.

Stali jste se účastníkem dopravní nehody? Pozor na "Lovce nehod". Více informací získáte v dalším vydání.

INZERCE:

Renata Blatná

Pečení dortů
drobného cukroví
řezů a rolád

Hrušky 148
777 648 991

renca.blatna@seznam.cz

Plachetka a spol., spol. s r.o.

PRODEJ STAVEBNÍHO A MALÍŘSKÉHO MATERIÁLU

cement, vápno
lepidla, silikony
montážní pěny
betonová dlažba
sádkokartonové desky
a další

Otevírací doba:

PO-PÁ 8.00-17.00

SO 8.00-12.00

interiérové, fasádní
syntetické
a vodou ředitelné barvy
štetce, pásy
doplňkový prodej

AKCE DO KONCE ROKU
na cement
malířský a natěračský sortiment

Dvůr Rybník 380 (směr CHEMIS), 684 01 Slavkov u Brna
tel.: 739 614 121, e-mail: stavebninyslavkov@seznam.cz

POZVÁNKY:

**Obecní úřad Hrušky, Sportovci, Myslivci a Hasiči
Vás zvou na tyto kulturní akce**

25. ledna - Sportovní ples

8. února - Myslivecký ples

1. března - Ostatky

8. března - Dětský karneval

15. března - Ochutnávka vín

Jste srdečně zváni!

**Tvůrci Hrušeckého zpravodaje přejí všem čtenářům
krásné prožití svátků vánočních
a šťastný rok 2014**

